

Y ffordd orau o ddiogelu eich hun ac atal camdriniaeth ariannol rhag digwydd yw ei hysbysu.

Mae llawer o bobl y gallwch siarad â nhw, peidiwch â phryderu ynghylch codi stŵr, soniwch neu rhannwch eich pryderon trwy ddweud wrth rhywun yr ydych yn ymddiried ynddynt, fel:

- Cyfaill neu berthynas
- Eich meddyg teulu, gweithiwr gofal neu weithiwr cymdeithasol
- Y tîm gwasanaethau cymdeithasol oedolion yn eich cyngor lleol.

Mae gennych hawl hefyd i ofyn am eiriolwr.

Eiriolwr yw rhywun all wneud y canlynol:

- helpu i chi ddeall beth fydd yn digwydd nawr eich bod wedi hysbysu eich pryderon
- rhoi cymorth i chi
- gwneud dewisiadau deallus
- siarad ar eich rhan os bydd angen.

Manylion cysylltu:

Os yw'r unigolyn mewn perygl dybryd, er enghraifft o ymosodiad difrifol, dylech ffonio'r **Heddlu ar 999.**

Os nad yw mewn perygl dybryd, ffoniwch 01437 764551 a gofyn am y Tîm Diogelu Oedolion. Dydd Llun i ddydd Gwener yn ystod oriau swyddfa o 9am i 5pm, neu'r Heddlu ar 101.

Os oes angen i chi ffonio gweithiwr cymdeithasol allan o oriau, ffoniwch 0300 333 2222

Cwynion a Chanmoliaethau

Byddwn bob amser yn ceisio darparu gwasanaethau o safon ond fe wyddom fod pethau'n mynd o chwith weithiau, a cheisiwn ddatrys unrhyw broblemau cyn gynted ag y byddant yn digwydd.

Swyddog Cwynion a Chanmoliaethau

Gwasanaethau Cymdeithasol

Neuadd y Sir

Hwlfordd

Sir Benfro

SA61 1TP

Ffôn: 01437 764551

SocialCareComplaints@pembrokeshire.gov.uk

Arolygiaeth Gofal Cymru (CIW)

Adeiladau'r Llywodraeth

Heol Picton

Caerfyrddin

SA31 3BT

Ffôn: 0300 7900 126

ciw@wales.gov.uk

Pembrokeshire County Council
Cyngor Sir Penfro

Diogelu Camdriniaeth Ariannol Oedolion

Gwybodaeth Gyffredinol

Beth yw camdriniaeth ariannol?

- Cymryd eich arian neu eiddo heb eich caniatâd
- Esgus mai chi ydynt
- Camddefnyddio Pŵer Atwrnai

Pwy all fod mewn perygl?

- pobl sy'n unig
- pobl sydd ar wahân neu'n teimlo felly
- pobl gydag anableddau meddyliol neu gorfforol
- pobl sydd wedi colli rhywun yn ddiweddar
- pobl sydd heb arfer trin arian
- pobl gyda pherthnasau sy'n ddi-waith ond sydd â phroblemau gyda chyffuriau ac alcohol

Fe all arwyddion camdriniaeth ariannol gynnwys y canlynol:

- newidiadau annisgwyl yn eich cyfrif banc
- codi llawer o'ch arian
- gwario eich arian arnynt eu hunain pan fyddant yn siopa i chi
- gwrthod gadael i chi benderfynu ar beth i wario'ch arian
- gofyn am arian ar ôl dweud stori anlwc wrthyh
- symud i mewn i'ch cartref yn ddiwahoddiad
- pwysu arnoch i drosglwyddo eich eiddo iddynt
- pwysu arnoch i newid eich ewyllys
- gwrthod rhoi'r gofal sydd arnoch ei angen, ond codi arnoch amdano

Rhai ffyrdd o gadw rheolaeth dros eich arian

- cadw eich Rhif Adnabod Personol (PIN) yn gyfrinachol
- os bydd rhywun yn siopa drosoch, ysgrifennu rhestr o'r pethau i'w prynu
- gofyn am dderbynebaw er mwyn i chi allu cadw cofnod o'r hyn a brynwyd
- cadwch eich hen gyfriflenni banc a biliau
- cadarnhau eich arian yn y banc yn rheolaidd i weld bod popeth fel y dylai fod
- sicrhau eich bod yn rhan o holl benderfyniadau ynghylch eich arian
- os yw rhywun yn eich helpu gyda bancio ar-lein, cuddio eich cyfrineiriau a rhifau
- cyn llofnodi siec, sicrhau bod y swm a phwy sydd i dderbyn y taliad yn gywir a pheidio fyth â llofnodi siec wag
- peidio â chuddio llawer o arian yn eich cartref
- cael mwy nag un i'ch helpu gyda'ch arian

Rwy'n pryderu bod rhywun yn dwyn oddi arnaf. Beth allaf i wneud?

Os ydych yn credu bod rhywun yn dwyn oddi arnoch, gwnewch y canlynol:

- Siarad â rhywun y galwch ymddiried ynddynt
- Siarad â'ch cyngor lleol i gael hyd i'ch Tîm Diogelu.

Ffyrrdd diogel y gall rhywun helpu i chi reoli eich arian.

Talu'n ôl gyda siec bob tro.

- Mae hyn yn golygu y gallwch osgoi gorfod rhoi eich cerdyn banc a PIN i neb.

Sefydlu archeb sefydlog.

- Gallwch ddweud wrth eich banc neu gymdeithas adeiladu am wneud taliad rheolaidd o swm penodol i gyfrif arall.

Sefydlu Debydau Uniongyrchol i dalu eich biliau.

- Fe all hon fod yn ffordd dda o dalu eich biliau, er enghraifft eich biliau nwy, trydan a ffôn.

Defnyddio cerdyn wedi'i ragdal.

- Cerdyn talu yw hwn y gallwch roi arian ynddo, gan olygu y gallwch reoli faint o arian a roddwch i rywun arall ei wario.

Defnyddio talebau anrhegion neu gardiau anrhegion.

- Gallwch roi'r rhain i rywun arall i brynu pethau ar eich rhan.

Gwneud eich cyfrif banc yn gyfrif ar y cyd.

- Gallwch ychwanegu rhywun yr ymddiriedwch ynddynt at eich cyfrif banc fel y gallant gael mynediad at eich arian, sy'n golygu bod y ddau ohonoch yn gorfod llofnodi unrhyw sieciau.
- Cysylltwch â'r Heddlu os ydych yn meddwl y bu lladrad.